

БОГАТОВА Ю.О., КОСВІНА К.Б., асист.

ВИКОРИСТАННЯ ОЦІНОЧНИХ ПОКАЗНИКІВ ДИНАМІКИ ФУНКЦІОНУВАННЯ ПРОМИСЛОВОГО ПІДПРИЄМСТВА ДЛЯ ПОБУДОВИ СЦЕНАРІЇВ РОЗВИТКУ

В умовах високої невизначеності й швидких змін навколишнього середовища розробляти стратегію з опорою на єдиний імовірнісний прогноз є занадто ризикованим. У сьогоденному світі часто бувають раптові зміни, події, які просто неможливо передбачати. У нестабільному оточенні існує безліч можливих варіантів майбутнього.

Досліджуваною предметною областю є промислове підприємство, що випускає гумовотехнічні вироби, для якого необхідно побудувати сценарії розвитку підприємства на майбутній період. Для цього обрана поетапна розробка сценаріїв розвитку.

1 етап складається з дослідження економічного стану підприємства, методів прийняття рішень на ньому, а також відповідної інформаційної бази. Даний етап дозволяє оцінити поточне положення підприємства в галузі, з'ясувати його основні плюси та мінуси.

2 етап полягає в розробці безпосередніх сценаріїв розвитку на основі проведеного раніше аналізу. Для цього в теорії економічного аналізу розроблено ряд показників, що застосовуються для оцінки динаміки розвитку підприємства та побудови сценаріїв розвитку [1]. Серед них виділяють такі як: інтенсивність розвитку – показник динаміки розвитку підприємства на період близько року (в умовах відносної стабільності); коефіцієнт внутрішньої конкуренції – показник динаміки розвитку підприємства (до динаміки розвитку всієї галузі); фактор економічної стійкості, фактор гнучкості управління, фактор зовнішнього середовища; кризовий бар'єр – узагальнений показник оцінки галузі; коефіцієнт кризисостійкості – показник, на підставі якого вибудовується діагностична модель.

Сценарії розвитку одержуємо на основі стану зовнішнього й внутрішнього середовища підприємства. Для цього застосовуємо об'єднаний показник для оцінки динаміки розвитку підприємства - коефіцієнт кризисостійкості, що розраховується для кожного виду продукції. Тобто особливість полягає в тому, що коефіцієнт кризисостійкості розраховується

для продукції підприємства, а не для самого підприємства. В залежності від розрахункового значення коефіцієнта, та чи інша продукція включається до сценарію розвитку.

Песимістичний сценарій припускає, що випуск і реалізація продукції покриває всі витрати, ризик втрат мінімальний, але прибуток для підприємства в розмірі 15% не виконується. Для даного сценарію коефіцієнт кризисостійкості для продукції $K_p < 1$.

Реалістичний сценарій припускає, що випуск і реалізація продукції покриває всі витрати, стабільний попит на продукцію приносить бажаний прибуток у розмірі 15%, але ризик підвищення цін на сировину високий, що може привести до різкого спаду прибутковості підприємства. Продукція, що випускає, має коефіцієнт кризисостійкості $K_p = 1$.

Оптимістичний сценарій припускає, що випуск і реалізація продукції приносить прибуток понад 15%, покриваються всі витрати на виробництво, але ризик втрат високий через нестабільність попиту та зміни цін на сировину. Коефіцієнт кризисостійкості для продукції, що випускається, дорівнює $K_p > 1$.

Пропозиція обумовлена тим, що положення підприємства в майбутньому є прогнозованою величиною з різним ступенем позитивного ефекту під впливом факторів внутрішнього й зовнішнього середовища.

Методика розрахунку коефіцієнта кризисостійкості наведена в [1].

Для проведення розрахунку коефіцієнта кризисостійкості продукції підприємства необхідно залучити експертів, які повинні виносити відповідні оцінки для різних показників, що використовуються при оцінюванні. При цьому також важливо, щоб експерти мали достатній рівень компетентності, щоб результати оцінювання були адекватними [2].

Отже можливо зробити загальний висновок, що дана методика побудови сценаріїв розвитку промислового підприємства являється дієвою, а також вона відображує реальний стан підприємства. Сценарії розвитку отримані таким чином вміщують ті перспективні види продукції, які в майбутньому будуть залишатися конкурентоспроможними та прибутковими.

Список літератури: 1 *Агапцов С.А., Мордвинцев А.И., Фомин П.А., Шаховская Л.С.* Индикативное планирование как основа стратегического развития промышленного предприятия. - М.: Высшая школа, 2002; 2 *Голубков Е.П.* Маркетинговые исследования: теория, методология и практика – 2-е издание, переработанное и дополненное - М.: изд-во «Финпресс», 2000.